

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԻՐԱՎՈՒՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵՐԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պաշտոնի համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտատպանի համար (երկու փուլ մեկ
օրով) Տարեկան 12, վեցամսեայ 7 ֆր.
ԿԱՆՈՒՆՈՒ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համակ դրամ եւայլն դրկել հետեւեալ հասցեով

ԽՐԱՎՈՒՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — Վ.Ա.Ռ.Ա. (Պուլկարիա)

Редакция на ВѢСТНИКЪ

«Ирaвункъ»

ВАРНА (България)

Rédaction du journal

„Ira vounk“

V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին աւ-
րոյցովին կամ մասամբ:
Ծանուցանեալ տղը 20 սանթիմ. երե-
ֆեմ աւելի անգամներու համար 20 0/0
զեղչ կը լինի:

ՏԱՃԱՍՏԱՆԻ

ՏՆՏԵՍԱՊԷՍ ԿՐ ՏԻՐԵՆ

— 0 —

Ժամանակէ մը ի վեր շահագործ-
ման արդում մըն է որ կը տիրէ
մեծ պետութեանց միջեւ:

Արեւելեան խնդիրը որ Տաճ-
կաստանի բաժանումովը պիտի
կրնար լուծուիլ, այսօր տարբեր
կերպով լուծուիլու ձեւը առած է:

Բացի Ռուսիայէն միւս մեծ պե-
տութիւնք Տաճկաստանի տնտե-
սապէս տիրելու համար Կ. Պոլ-
սոյ հրապարակին վրայ այսօր
խորաբար կը մրցին փոքր Ասիոյ
Արեւմտեան եղբայրէն մինչեւ Պարս-
կական ծոցը իրենց շահագործ-
ման ասպարէզ ընտրելու:

Պետութիւնք այս նպատակին
հասնելու համար այժմ միակ մի-
ջոց ընտրած կերպն է երկրորդի-
նորու մենաշնորհներ ձեռք ձգել,
որուն հետեւանք փոքր Ասիոյ
զանազան կէտերուն վրայ գաղթա-
կանութիւններ հաստատել եւ ի-
րենց առատ դրամագլուխներու
չնորհիւ թէ՛ երկիրը եւ թէ՛ ժողո-
վութիւնը իրենց շահագործման ա-
ռարկայ ընել, կամ մէկ բառով
անտեսապէս տիրել:

Ահա այս է վերջին ժամանակ-
ներս Գերման, Գաղղիացի եւ Անգ-
լիացի դրամատանց ներկայացու-
ցիչներու Պոլսոյ մէջ խօս արցումին
շարժառիթը: Եւ այդ պատճառաւ
այդ դեսպանները Երկրորդի ու Բ-
Գրան սեմերը երկթեւեկելով կը
մաշկեցնեն, որպէսզի երկրորդի-
նորու մենաշնորհը կամ արտոնու-
թիւնը իրենց ազգակիցներուն տալ
տալ յաջողին:

Այո՛, միայն աս նպատակաւ է
որ դեսպանները վառ գործունէ-
ութիւն մը ցոյց կուտան աս մի-
ջոցիս իրենց վերջին գիմուսնե-
րուն մէջ բնաւ, ստորակէտի մը
չափ տեղ մը չեն բռնել, ոչ հայ
կական կամ Մակեդոնական հար-
ցը, ոչ նորանոր խուժուածութեանց
քստմեկեկութիւնը, ոչ թուրք
կառավարութեան, նոյն իսկ Պոլ-
սոյ մէջ, դեսպաններու քթին տակ
կատարած անիրաւ բանտարկու-
թիւնները, արքայը ու հարստա-

հարութիւնները: Հիւանդ Մարդը
այս քանի մը ամիսներու մէջ ա-
նօրինակ կերպիւ իր երկրին ու
իր հպատակներուն ազատ տէրն է:
Այս միջոցիս նա բնաւ վախ չու-
նի թէ իր ունէ մէկ ծայրայեղ
վարմունքը դեսպաններու կծու
դիտողութեանցը տեղի կուտայ:
Որովհետեւ հիմակ դեսպաններն
են որ Սուլթանին կոնակը կը չո-
յեն, որպէսզի կարելի եղածին
չափ նպաստաւոր պայմաններով
իրենք յաջողին խել այս կամ այն
մենաշնորհը:

Այո՛, Սուլթանը այսօր անգամ
մը եւս կը համոզուի թէ երկրին
ու ժողովուրդին կատարեալ տէրն
ինքն է մինակ: Ռուսական դես-
պանն ալ առ այժմ այդ համոզում
Սուլթանին ներշնչել կը ջանայ,
աշխատելով որ իր ամենազօրաւոր
հակառակորդին ձեռքը չանցնի
Թուրքիոյ տնտեսական տիրապե-
տութիւնը, որպէսզի յառաջիկա-
յին Ռուսիան առանց զօրաւոր
արգելքի կարողանայ իր ծանօթ
ծրագիրը գործադրել եւ յառաջա-
նալ Տաճկաստանի մէջ մինչեւ իր
փափաքած կէտը:

Բայց շատ հեռու չէ այն ժա-
մանակը, յորում Սուլթանը պիտի
զգայ իր կատարեալ յուսախաբու-
թիւնը:

Անգամ մը երկրին մէկ ծայրէն
մինչեւ միւսը հաղորդակցութիւնը,
վաճառակաւութիւնը եւ վերջապէս
շահու բոլոր ազգերին հար-
նետու ձեռք յանձնուելէ վերջ Սուլ-
թանին կը մնայ միայն այն ան-
ուանական իրաւաստութիւնը ու ազ-
գեցութիւնը ինչ որ խտրելու այսօր
ունի իզգիպտասի մէջ իսկ թուրք
կամ իսլամ տարրը կրկնայ ան ինչ
որ է այսօր փարսաւաններու երկ-
րին քէլլահը:

Այդ պարագային մէջ հայը իր
տոհմային ճարպիկութեամբ ու
ընդունակութեամբ իր բնագա-
ւառին մէջ աւելին կրնայ ըլլալ
քան ինչ որ եղած է օտար գաղ-
թավայրերու մէջ. այսինքն հայ
բնիկի մէջ հայը օտարներէն գե-
րազանցօրէն տնտեսապէս տիրող
տարր մը կրնայ հանդիսանալ. եւ
այդ կերպով ալ թուրքերուն վրայ
յաղթանակը ապահովապէս կրկն

մենք տարած կըլլանք:

Իսկ եթէ քաղաքական բար-
դութիւններ լաճողն են երկայ
շահագործական ձգտումներուն,
նոյնքան եւ աւելի չափով ապա-
գան մերը պէտք է նկատենք,
պայմանաւ որ գիտնանք այժմէն
ունենալ այն պատրաստութիւնը
ինչ որ մեր հայրերը չունեցան մէկէ
աւելի բարեպատեհ առիթներու
մէջ:

Թ. Գ.

ԼԵՁՈՒԻ ԽՆԴԻՐ

— 0 —

«Իրաւունք»ի մէջ «Լեզուի
խնդիր» յօդուածը երեւալէ առաջ
արդէն շատերու խորհրդածութեան
նիւթ եղած էր թէ եւրոպական
ո՞ր լեզուն առաջնութիւն պէտք է
տալ. բայց ըստ իս այս խորհր-
դածութիւն աւելորդ է նոյն իսկ,
քանի որ աշխարհի մեծ հրապա-
րակը բռնող լեզուն այսօր Գաղ-
ղիէն է, որուն մենք հայերս
արդէն պէտք եղած կարեւորու-
թիւնը տուած ենք:

Հետաքրքիր չեմ քննիլու այս
պարագաները, որոնցմով Գաղ-
ղիան յաջողել է. անցեալին մէջ
խել գերակայութեան դափնին
օտար լեզունիւն է. անշուշտ անմի-
ջական շահու պատճառ մը գոյու-
թիւն ունենալու էր, ճիշդ ինչպէս
կը ներկայանայ այս պահուստեւ
լիակտը կամ գերմանականը մեր
աշխարհին իր հրապարակներով:

Նպատակ չունիմ հաս ջոտագո-
վիլ լեզուի մը բացառիկ ճոխու-
թիւնները, ալ միայն վեր հանել
սա անժխտելի ճշմարտութիւնը թէ
երբ ազգ մը կորոշէ մէկէ աւելի
լեզու ուսանիլ պէտք է որ սա լի-
նի ամենէ աւելի տարածուածը:

Այ՛ օրէն ի վեր երբ երկրա-
գունտիս վրայ երկսթուղոյ, հե-
ռագրի, թղթատարութեան, ծո-
վագնացութեան, շիտութեան,
արհեստագործութեան եւ վաճա-
ռականութեան ճիւղերը բազմա-
պատկուեցան, եւ քաղաքակր-
թութեան անգուսպ ծաւալը ամեն
ազգերու զգալի եղաւ, նոյն չա-
փով ալ յարաբերութիւնները խը-
տացան օր ըստ օրէ. ահա այս

յարաճուն երեւոյթներու համեմա-
տութեամբ ալ գաղղիներէն լեզուի
տարածումը ազգերու մէջ կարծես
թէ ինքնաբերաբար սկսաւ:

Լեզուագիտութեան դժուար եւ
տաժանելի ուսումին ստուար ցան-
կին մէջ մեծ բարեբախտութիւն
մըն է անոնցմէ մէկին համատա-
րած լինելը ազգաց մէջ, ըստ ո-
րում փոխանակ անոր յառաջդի-
մութիւնը կասեցնելու մաղթելու
ենք որ նա լինի տիեզերական,
զի ճիշդ այդ պայմանաւ միայն
գա ընդհանուր մարդկութեան օգ-
տակար կրնայ ըլլալ:

Ժողովրդեան մը կամ ազգի մը
համար ժամանակէ մը ի վեր ըն-
դունուած օտար լեզուի մը դժուա-
րին ուսումը հետզհետէ կը դիւ-
րանայ նոր սերունդին համար, եւ
սա նուազ աշխատութեամբ եւ կարճ
ժամանակի մէջ կը յաջողի աւելի
հմտանալ այդ լեզուին, որով պատ-
րաստ կը լինի միջազգային յարա-
բերութեանց յառաջ բերած բազ-
մադիմի ձեռնարկներուն: Բայց
այն տարբեր բան թէ մասնաւոր
յարաբերութեանց նպատակաւ ու-
մանք պէտք կըզգան սովորի Գեր-
մաններէն կամ Ռուսներէն. սա
կայն ընդհանուր եւ ընդունուած
լեզուն պէտք է ըլլայ այն որ աշ-
խարհի բոլոր ազգերու յարաբե-
րութեանցը համար ընդունուած է:

Մենք հայերս ալ ջանալու ենք
միւրճիլ այդ լեզուի մանրամասնու-
թեանց, եւ, իբր միջազգային յա-
րաբերութեանց մի հզօր միջոց,
պէտք է ուսանիլ ու ուսուցանել
մեր զաւակաց, մանչերուն եւ աղ-
ջիկերուն հաւասարապէս, մինչեւ
իսկ մեր մայրենի լեզուէն ալ քիչ
մը աւելի, զի գիտնալու ենք թէ
բարգաւաճ, ճոխ եւ զարգացեալ
լեզու մը որքան աւելի ուսումնա-
սիրենք, նոյն չափով ալ կ'օգտու-
ուինք մեր մայրենի լեզուին ոճիւրդ
գեղապարգելով եւ մեր գաղափար-
ները ընդարձակելով, որով կրկ-
նակի օգուտ մը ձեռք բերած կը
լինինք:

Կանխակալ կարծիք մը պաշտ-
պանել չեմ ձգտիր. բայց այս մա-
սին բացառութիւն ընելու է, եւ
ամուր կենալու ենք մեր սկզբունք-

քին մէջ, որ այսօր շատ մը ազգաց նոր սերունդին սկզբունքն է, անոնց ալ հայեացքը անշուշտ չէր մանօրինակ պէտք է ըլլայ, իրենց մայրենի լեզուն զատ գաղղիներէն լեզուն ընտրելու յանձնառութեան գործին մէջ քաջ ճանչնալով թէ անով անարգել կ'արժանանան մի. չազգային մեծ յարաբերութեան, որուն գլխաւոր մէկ ապացոյցն ալ տրուած եղաւ վերջին, Լահէյի դեսպանատնովին առթիւ, ուր 25է աւելի մեծ ու փոքր ազգեր մասնակցելով հոն խնդրագիրներու ու խմբագրութեանց մէջ կր բազմէր այդ հրեղէն լեզուն: Այս իրողութիւնը որ իրաւամբ նախանշելի է ոչ նուազ գրգռեց անտարակոյս այն մի քանի հպարտ ազգերու ե. սասիրութիւնը. սակայն անոնք ալ ակամայ ստիպուած են խառնուիլ այդ ընդհանուր հոսանքին եւ ուսուցանել իրենց զուակաց գաղղիներէն եւս: Այդ մեծ նախանշում ազգերու շահագործութեանց ներկայացուցիչները այսօր փոքր Ասիոյ մէջ իրենց լեզուն չի գտնելով եւ իրենք ալ արդէն գաղղիներէն ուսած ըլլալով, ակամայ ուրախ պիտի լինին հասկնալ ու հասկնել տեղացի ժողովուրդին Գաղղիներէնով, զի հակառակ իրենց փափաքին, շահագործման նպատակը ստիպմամբ կը պահանջէ որ ստորագրուեն իրենց լեզուն «բորթական»ը:

Վերջապէս գիտնալու եմք թէ, այսօր երկրագնդին այն բոլոր ազգերը որոնք որ կրթութեան գործին կը հետեւին, կրնամք ըսել թէ՛ առանց բացառութեան ա. մենքն ալ ընդունած են գաղղիներէն լեզուն իրենց վարժարանական ծրարագրաց մէջ առաջնութեամբ. բայց չենք կարող ըսել թէ, միւս նշանաւոր ազգաց լեզուներէն այս կամ այն անխտիր ընդունած են առաջնութեամբ բոլոր ազգերը իրենց վարժարանաց մէջ՝ վտարելով գաղղիականը:

Անտարակոյս մենք մասնակի

անփոխ չպիտի լինին գերմաներէն կամ անգլիերէն լեզուներուն. բայց պէտք է յիշիլ թէ գաղղիներէն լեզուն, մանաւանդ Արեւելքի մէջ սերունդ մը ամբողջ ծերացնելէ եւ իւր յաջորդաց ալ աւանդուելէ յետոյ է որ հազիւ սկսան միւսները տարածուիլ, այս պատճառաւ եւ անկատար մնալով ալ պիտի դատարարուին, որոց հաւաքաբար մեր հետեւիլը ըստ արժանոյն օգտակար չի պիտի ըլլայ մեզ:

Ասկէ զատ, եթէ մենք հայերու մասնաւորաբար գերմանական գաղղիականէն նախագասնեք, այն ատեն Անգլիերէնը ո՞ր կարգին մէջ դնենք. կրնանք ըսել թէ Անգլիերէնին ալ պէտք է չունինք. քանի որ անգլիացիք Ասիոյ մէջ շահագործման տեսակետով աւելի ձեռնբեց են քան Գերմանները: Եթէ ատենք ամենին ալ լեզուները ընդունինք մեր դպրոցներու մէջ, այն ատեն մեր զաւակները պիտի պարտաւորին եւրոպական երեք լեզուներ կատարելագոյն սովորիլ. թողլով զիրենք նաեւ այն ուսումնականութեան մէջ թէ՛ ապագային եթէ ուրիշ մի անակնկալ լեզու գայ վերջիս մեր զաւակաց օրագրահիկին—եթէ մեր նպատակն է միայն հացի խնդիրը—այն ա. տեն անոնք պէ՛տք է չորրորդ մըն ալ սովորին:

Արդարեւ շահագործման տեսակետով մեծ ազգաց բոլորին ալ լեզուներուն պէտք ունինք, որուն համար կրնայ մէկը անհատապէս այդ լեզուներէ միոյն կամ միւսին հետեւիլ եւ օգտակար է ալ. բայց իբրեւ ազգային դասական կրթութիւն ըստ իս ընդունուելու է մի միայն գաղղիերէնը, միւսները երկրորդականի թողլով. այդու մեղմացուցած կը լինինք նախ մէկէ աւելի լեզուներ սովորելու դասական տաժանելի աշխատութիւնը եւ հետեւաբար զօրացուցած կը լինինք գաղղիերէն լեզուի գիտութիւնը, որը այսօր թերի է մեր մէջ, գէթ ատով պիտի կարենա.

յինք բարեւոք մշակել այն գտնական ազգաց քաղաքական, աշխարհագրական եւ տնտեսական առնչչութիւններ մեզ հետ, որք յանկարծ բուսան ներկայ մեր տագնապալի պատահարներով:

Բազէ

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՊԵՇԻՍՏԱՆ

(Շարունակութիւն նախորդ քիւն)

Յաջորդ օրը կը ներկայանամ տեղւոյն իշխանին որ սիրալիր ընդունելութիւն մը կընէ ինձ եւ կը թախանձէ որ հաստատուիմ իրենց երկրին մէջ: Ժամանակաւ ինքնազուլս ցեղապետի մը կեդրոնավայրն է եղեր ան քաղաքը, բայց Ապիսինիոյ Մենկիք թագաւորը պատերազմով նուաճած եւ իր իշխանապետութեան տակ առած է նաեւ այս երկիրը ու իր մօտաւոր ազգականներէն մէկը իշխան դրած է հոն, որուն ձեռքով կը կառավարուի երկիրը:

Ընտանի կենդանիներէն կը գտնուին կով, էջ, ջորի եւ ոչխար, խիստ աժան. կովերը ահագին մեծութիւն ունին եւ իրենց թիկունքին վրան ալ խոշոր իւղալից կուտկէն մը: Ուրիշ շատ տեսակ կենդանիներ կան վարքերի վիճակի մէջ. մեզուն ալ վայրենի վիճակին մէջ կը գտնուի, որուն տուած մեղրը շատ ճերմակ ու համեղ է: Ոսկի կը գտնուի երկրին ներսերը, բայց առանց վտանգի կարելի չէ ելլալ հոն: Այդի բնաւ չկայ պտղատու ծառերն ալ հազուադէպ են: Որովհետեւ միսէ զատ չեն ուզիր ուրիշ բան ուտել:

Տան կահ կարասին կը բաղկանայ քանի մը կովի մորթերէ, որոնք իբրեւ անկողին կը գործածեն, մէկ երկու հատ հողէ ամաններէ, կաշեայ տոպրակներէ, որոնք սրտորդութեան ժամանակ կը գործածեն, եւ հրացանէ մը: Շատ քիչ անգամ կը պատահի որ անոնցմէ զատ սուրիշ բան մը ունենան:

Նան: Առհասարակ որսորդ են եւ կորսան ամեն տեսակ կենդանիներ քաղաքը շրջապատող անտառներէն, որոնց հսկայ ծառերը եթէ կըտրուին եւ տախտակի վերածուին, առնուաղն երկու մէթը լայնութիւն կունենան: Տեղացի ժողովուրդը ո՛չ բարիք ընել գիտէ, ո՛չ չարիք: Այնքն ալ Գրիստոնեայ են եւ Երուսաղէմի մեր Պատրիարքէն կօծուին իրենց քահանաները. ամենուն կուրծքէն կախուած է փայտէ կամ ոսկիէ խաչ մը: Եկեղեցւոյ խորանը կը գտնուի ճիշդ մէջտեղը, աշտարակի ձեւով որուն շուրջը գտնուելով կերպեն քահանաները թմբուկի եւ ջութակի ընկերակցութեամբ. ահա այս է անոնց եկեղեցական արարողութիւնը, որ չլարմարի ոչ մի ազգի կրօնական արարողութեանց: Պաշտաման միջոցին քահանան շուրջապատու է: Շատ կրօնասէր են եւ ամսուան մէջ 5-6 տօներ կունենան: Կերակրի օրերը բոլորովին արգիւնուած է աշխատելը. հակառակողը կը ձեռննէ եւ կը քարկոծեն: Կնամայ են. թէեւ պսակով կամուսնանան, բայց դարձեալ մի քանի հասակ ազգայիններ կը պահեն: Եթէ մէկու մը գողութիւնը հաստատեն անմիջապէս ձեռքը կը կտրեն, իսկ եթէ մարդասպան է գլուխը. ուրիշ մանր մուր յանցանքի համար ալ կը ձեռննէ: Դատերը միշտ ընդհանրութեան մէջ կը տեսնուին եւ անմիջապէս վճիռները կորոշուին: Այսօր վաղը չկայ: Զօրք չկայ. բայց ի հարկին ամենքն ալ զօրք են, բաւական է որ թագաւորէն հրաման մը գայ: Ուսում եւ կրթութիւնը բնաւ չունին. ինչպէս ըսինք կոնխաւ, ամբողջ երկիրը ծածկուած է անդրձրհիւղեղեղ ծառերով եւ անտառներով: Կլիման մեղմ է եւ անձմեռ. միայն ամառը երբ ամիս շարունակ անձրեւ կը գայ: Գիշեր ցորեկ միշտ 12 ժամ է. երկարիլ կարճեալ չկայ:

ՉԱԳԸՃ

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ (39)

ՃԱՄԱՆԱԿԱԿԻՅ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷ ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ

— Խ. Ե. —
ՄԱՍՆ Բ.

Օրը երեկոյ ըլլալու վրայ էր երբ մեր երեք ընկերները հետիտան Պէշիքթաշ վերադարձան. թրամուէյի կայարանին առջեւէն կանցնէին երբ մութին մէջ հազալու մեղմիկ ձայն մը լսուեցաւ. Լեւոն Պողոսեան մեքենայէս ան կողմը դարձաւ. Վահրամ եւ Ա. չարուհակեցին յառաջանալ. հազալոյ դաճաճն էր որ Լեւոնին մօտեցաւ կամացուկ մը. «Այսօր, ըսաւ անոր զողացող ձայնով մը, Ազգային Սահմանադրութեան տարեդարձին առթիւ Ս. փրկչի մատուցելու ազգային հիւանդանոցի նոր շէնքին մէջ կարծիք յայտարարութիւններ ցրուած էին. ատենցմէ մէկը ընկերս Աւետիսին ձեռքը անցած է. շատ աշխատեցայ ձեռքէն խլելու հա-

մար, բայց դժբաղդաբար չյաջողեցայ. յայտարարութեան գիրը քու իսկական գրիդ մեծ նախաձեռնութիւն ունի. առաջ պարզ միջոցներով ջանացի. իր համոզումները ցրել չկրցայ. աւելի կտրուկ եղանակի մը պիտի գիտէի յայտարարութիւնը ձեռքէն մտերմական համարձակութեամբ մը խլելով՝ ստիպան երբ վերջը նկատեցի որ իմ մասին ալ տարակոյս յայտնեց գրիթէ առկախ ձգեցի: Այլ ինչպէս կը նկատուի, գծուար է քեզի Պէշիքթաշ եւ աւելի Պոլիս մնալ. եթէ կարելի է հետաքրքիր, հակառակ պարագային զխոցած եղիր որ փորձանքը անպակաս է գլխիդ վրայէն:

—Կ'ըմբռնեմ, վրայ բերաւ Պողոսեան, խնդրին ծանրութիւնը կոտորու համար նեղութիւն չքաշելով:

—Վաղը անցագիրդ պատրաստէ եւ եթէ Պոլիսի մէջ կարգադրելիք անձնական եւ ուրիշ գործեր ունիս, մինչեւ տասնհինգ քսան օր ատենը գլուխ հանէ. այդքան ատեն ես պիտի ջանամ

Աւետիսը այսպէս կամ այնպէս խաղցնելու:

Լեւոնին համար Յակոբի խօսածները կատարեալ ստեղծութիւններ էին, քանի որ Աւետիսի մասին խօսուածները Վահրամէն ալ հաստատուած էին: Այս տեսակցութիւնը հազիւ հինգ վայրկեան տեսց, երբ հին գաւաճանը եւ Պողոսեան բաժնուեցան իրարմէ:

Պողոսեան Վահրամը գտնելով զործին էութիւնը բացատրեց անոր: Որոշուեցաւ որ Լեւոն Պոլիսէն մեկնի: Երկրորդ առաւօտուն կանոնաւոր անցագիր ստանալու ձեւակերպութիւնները կատարուեցան: Ա. որ տարինեղէ հետէ մեր Լեւոնի հետ մտերմական սերտ կապեր ունէր, այդ որոշումին ներկայ այդ բանը լսելով ըսաւ թէ իրմէ չպիտի բաժնուէր եւ անոր պիտի հետեւէր. Պողոսեանի զայն իր նպատակէն ետ կեց: Երբ համար ըրած յորդորները զուր անցան: Ուրեմն Վահրամ Պոլիսի մէջ առանձին պիտի կատարէր Պողոսեանի դերն ալ. անիկայ սիրալոյսով

ընդունեց քանի որ պարագաներն այնպէս բերած էին:

Լեւոն անցագիրը ստանալէ ետք 15 օրի չափ յայտնի շրջեցաւ Աւետիսին ալ երկուսն ալ: Աւետիս այդ տառնելից օրուան մէջ Յակոբը քանի մը անգամ նեղը ձգեց Պողոսեանի ձեռագրին գլխաւոր փութացնելու համար, որպէսզի օր առաջ Պէշիքթաշի ոստիկանապետ քիւրտ հաճի Հասան փաշային պատշաճ ծառայութիւն մը մատուցանէ. պայմանաժամը արտաւճ օրը Յակոբ Աւետիսին ըսաւ որ ձեռագիրը ձեռք անցնել չէր կրցած. ասոր վրայ Աւետիս ատենց ըսեց կորսնցնելու յայտարարութիւնը փաշային յանձնեց. նոյն ժամայն պաշտօնապէս հրաման ելաւ Լեւոն Պողոսեանը ձերբակալելու:

Լեւոն այդ ատենը դեռ Պոլիս էր. բայց ամբողջ պէշիքթաշ զայն միկնած գիտէր. ինքը կէտիլ փաշա քահկամի մը տունը ապստամբած էր կարգ մը վաճառատան վերաբերեալ հաշիւներու

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ Ա. ՏԱՐԻ

Կազմեց Յ. Կ. Պօնադեան

Այս պատկերազարդ Քերական-
ընթերցարանը իր դերակատարող մե-
թոդովը և իրադրական ու ազգ-
պատմական ծանօթութիւններով
արժանի է Արգոյ ուսուցիչներու
մասնաւոր ուշադրութեան:

Գին՝ հատը 60 սանթիմ. դր-
ոցներու և գոնէ 20 օրինակ դը-
նդներու համար 15 0/0 զեղչ. կը
ծախուի կազմողին քով ի վաճառ-
արի քաղաքներէ դիմել սա հաս-
ցեով

J. G. Bondjoukian
(Bulgarie)

Varna

ԱԶԴ

Սիրիստրէի Ազգ. վարժարանին
համար երաժիշտ-դաստառու մը կը
ուզուի: Դիմել տեղւոյն Հոգաբար-
ձութեան: 1—5

Կ. Պոլսոյ թաղային վարժա-
րաններու մէջ երկար տարիներ
պաշտօն վարած և Ազգ. Պատրի-
արհարանէ վկայեալ տիկին մը
պատրաստ է թէ Պուկարիոյ և
թէ արտասահմանի վարժարանաց
մէջ պաշտօն ստանձնել:

Փորձ վարժուհիի մը պէտք ու-
նեցող ազգային մարմինք թող դի-
մեն խմբագրութեանս:

ՎԱՐՇՈՒՆԻ ԿՈՒՋՈՒԻ

Տոպրիճի ազգայնաց վարժարանին հա-
մար կուզուի վարժուհի մը, որ կարողա-
յայ աւանդել հայերէն լեզուի հետ երկ
բողական ուսումներ ու ձեռագործ:
Խափառք ամսականով, փափաքողները
գրին Հոգաբարձութեան նամակով:

ԼՐԱՔԱՂ

Կ. Պոլսի կամ ի Տաճկաստան
իբր թէ վեղարաւորի սով եղած
ըլլար. Պատրիարքարանը որոշած
է որ Քղիի առաջն. տեղապահ
Վահրիճ վարդապետ ղեւ ժամա-
նակ մը վան մնայ Ներսէս եպիս-
կոպոսի օգնելու համար. մինչդեռ
Քղիի ազգային գործերը ու վար-
ժարանները երեսի վրայ կը մը-
նան:

—Նպաստից Թանձնաժողովը ու-
րոշած է գաւառաց որբանոցներու
և ազգայն վարժարանաց համար
ձրի դասագրքեր ղրկել փութով:

—Օգոստոս 18ին Հաճընի Թը-
ըսըմ թաղին մէջ հրդեհ ծագելով
200ի չափ տուններ մոխիր դար-
ձած են և հազարի չափ հայեր
անպատասպար կը մնան: Տեղւոյն
քահանայէն Պատրիարքարան ե-
կած հեռագիր մը անմիջական օգ-
նութիւն խնդրած է. Նպաստից
Թանձնաժողովը որոշած է 100 ոս-
կիի գումար մը ղրկել Կիլիկիոյ
կաթողիկոսական տեղապահ Տ.
Կիրակոս եպիսկոպոսին, խնդրե-
լով որ ինք անձամբ տանի բաշխե-
լով որ ինք անձամբ տանի բաշխե-
լով որ ինք անձամբ տանի բաշխե-

—Քանի մը շարաւթ առաջ Կ.
Պոլսոյ Մագրգիւղի եկեղեցիէն
գողցուած նիւթերը գտնուել են
պարսպ հողի մը գետնին տակէն.
գտնուող ոչ թէ ոստիկանութիւնը
այլ տղայ մը եղած է որ այդ գետ-
նին վրայ խաղացած առան հողին
մէջ թաղուած բաներ տեսնելով,
ոստիկանութեան լուր տուած է:

—Ինչպէս գաւառներէ շատե-
րուն, նոյնպէս, Եւգոկիոյ պէս ոչ
—անկարելի թեմի մը հոգեւոր
իշխանութիւնը յանձնուած է բա-
ռին բուն նշանակութեամբ տգէտ
քահանայի մը, որ բոլոր քաղաքացի
միայն դրամական պայմաններով
ուզածին ամուսնութեան հրաման
կուտայ, չ'ուզածին չըտար եղբւր:
Այդ առթիւ Պատրիարքարան հա-
րազիր մը եկած է որ կը խնդրէ
Տնտեսական քահանայի շահատա-
կութենէն ազատել այդ վիճակը:
Քարբերդէն ալ ձեռնհաս բարոյիչ

մը կուզուի: Բայց Պատրիարքա-
րանը գրեթէ ոչինչ կարող է գոր-
ծել. գաւառները անհովիւ կը մը-
նան իսկ Պոլսի վեղարաւորները կը
վիտան:

—Ռուսիոյ գահաժառանգ Եւր-
կէյ իշխանին մահուան առթիւ Ս.
Հայրապետին կողմէ Չարին ուղ-
ղուած ցուակցական հեռագիրը,
ինչպէս նաեւ Նիքոլա Բ. կայսեր
հեռագրական պատասխանը հա-
յերէն թարգմանուած են լայնած-
նայ ամսագիրներին մէջ:

Ահաւասիկ Ս. Հայրապետին հե-
ռագիրը:

«Թագաժառանգ Գեորգիոյ մահուան
«խիստ վշտալից գոյժը յանձնափա տըխ-
«րեցրեց ինձ եւ ամբողջ հայոց եկեղե-
«ցին: Խոնարհելով ամենաբարձրեայի
«անփոփոխելի նախասահմանութեան
«առաջ, դառնապէս որդում ենք հա-
«րիւր միլիոնաւոր հայաւարիս հպա-
«տակներու հետ այդ մեծագոյն կորուս-
«տի եւ, Միաձինք սեղանի առաջ հո-
«գեհանգիստ կատարելով ամենաջերմ-
«եռանդով ազօթքներ ենք վեր առա-
«քում» տալ Ձերդ Մեծութեան Ս. հոգ-
«ւոյ միւլթարութիւնը, թեթեւացնե-
«լով Ձեր մեծ վիշտը եւ թող ամենա
«ողորմածն Աստուած հանգուցանէ Գե-
«որգիոյ թագաժառանգի հոգին, յաւի-
«տեհական կեանք պարգեւելով երկ-
«նից արքայութեան մէջ»:

Ահաւասիկ Նիքոլա Բ. կայսեր
հեռագրական պատասխանը.

«Ռուսապէս զգածուած եմ Ձերդ Սրբ-
«ութեան ջերմագին ազօթքը երէն
«վաղաժամ վախճանուած թագաժառան-
«գ Գեորգիոյ հանգուցման համար: Ի սր-
«տէ շնորհակալ եմ Ձերնից եւ բոլոր
«Հայոց Եկեղեցոց» արտայայտած վըշ-
«տակցական զգացմանց համար»:

Ռուսիոյ Մայր-Կայսրուհին ևս
հետեւեալ հեռագրով պատասխա-
նած է Ս. Հայրապետին ցուակ-
ցական հեռագրին:

«Ռուսապէս զգածուած եմ Ձեր կա-
«րեկցութեամբ եւ ազօթքներով. ան-
«կեղծօրէն շնորհակալ եմ»:

—Ծանօթ գրագիտուհի Տիկին
Չապէլ Տօնէլեան հրատարակեց Բ.
հատորը իր «Գործնական քերա-
կանութիւնը արդի աշխարհաբար»ի
գործին, որուն Ա. մասը երկու
տարի առաջ 5,000 օրինակ տպա-
գրուած ու սպառած ըլլալով, երկ-

րորդ անգամ մըն ալ տպագրուած
է վերջերս: Տիկին Տօնէլեանի քե-
րականութեան Բ. այս մասը եւս
կը գնահատուի ծանօթ գրագէտ-
ներու կողմէ, Պոլսոյ թերթերը
գովեստով կը խօսին և երկար
յօդուածներ նուիրուած են յանձ-
նարարելով անոր գործածութիւնը
ազգային բոլոր վարժարանաց:

—Պոլսոյ Պատրիարքարանի յա-
ռըն ժողովը չորեքշաբթի օր բոլո-
րովին աժուլ նիստ մը ունեցած է:
Կանխաւ որոշուած էր այդ նիստի
մէջ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական
ընտրութեան հրահանգին վերջնա-
կան պատրաստութեամբ զրազիլ.
սակայն Օրմանեան որ կը նախա-
գահէր ժողովին, յարաբերական
խնդիրներու վրայ ընդհանուր տե-
սութիւն մը ըրաւ, որուն առաջ-
նութիւն տալ նախաձեռնար սեպուե-
ցաւ: Այդ առթիւ վիճարանութիւն
մը ծագեցաւ ժողովականաց մէջ և
երկու ժամ տեւեց առանց եզրա-
կացութեան գալու: Բայց ի վեր-
ջոյ Առնեւապետ Թարութիւն փա-
շայի և անդամոց մէջ մասին բա-
ցակայութիւնը պատճառ ցոյց տը-
ուելով որոշուեցաւ յաջորդ նիս-
տին յատկապէս գումարուել կան-
խաւ հրաւիրագիր ուղղելով կրօ-
նական ու քաղաքական ժողովոց
անդամներուն և խնդրելով իւրա-
քանչիւրէն անպատճառ ներկայ
գտնուել այդ գումարման, որ վա-
ղը տեղի կ'ունենայ Պոլսոյ մէջ:
Ինչպէս կ'երեւայ Դրան և Պատ-
րիարքարանի միջեւ ծանր կեր-
պարանք ունեցող խնդիր մը կը
ծեծուի:

—Յաւօք կիմանանք թէ Գա-
ղատիոյ ազգ. որբանոցը, գոցուած
է, ու հոն ապաստանող 40 որբե-
րը կեսարիոյ ազգ. որբանոցը կը
փոխադրուին: Գաղատիոյ որբա-
նոցին փակման պատճառը զիսա-
ւորապէս տեղւոյն ազգայնոց մէջ
ժամանակէ մը ի վեր ծագում ա-
ռած խռովութիւնն է:

—Օրմանեան յատուկ գրու-
թեամբ մը Ներքին Գործոց նա-
խարարին ներկայացնելով Հաճընի

կարգադրութեան համար. վերջապէս
հաջիւ թէ յուլիս 7ին շաբաթ օր ա-
ւստրիական Մէտու գա շոգենաւով մեկ-
նեցաւ Վաւնա Ա. ի հետ, ուրկէց Մա-
կար կաթողիկոսի սարքած միւսքօրհ-
նութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու
համար անցաւ Էջմիածին, անբացա-
տրելի խանդավառութեամբ անթիւ հայ
երիտասարդներու հետ որ շատ մը հա-
յաբնակ կեդրոններէ Մայր-աթոռ կը
խուժէին խորհրդաւոր փարսուքէ մը
թելադրուած, որովհետեւ ով սր մեզ
հետ 90 թուականի գարունէն ամառ
նոցուած ժամանակամիջոցին հետեւած է
պէտք է գիտնայ որ շրջած խուլ զրոյցի
մը համեմատ թիպիտ ջուր վերցնող
զաղանի ուժեր և պատրաստութիւն
ներ չկային, սահմանազրկին վրայ
ցնցող զէպքեր և շարժումներ տեղի
պիտի ունենային, անանկ զէպքեր որ
ան աստիճան լատատեան թեմի
մեր ազգի ճակատագիրը վերջնականա-
պէս պիտի կրնային վճռել:

Դառնանք վահրամին:

Յուլիս 7ին շաբաթ զիշերը երբ ան-
տուն վերադարձաւ, ինքզինքը բոլորու-
վին լքուած եւ չորր բոլորը գտաւ
կուած զգաց. Ի բաց տառն պօլիոի գա-
նաղան թաղերէ դաշտուած յեղափոխա-
կան խմբակներ, որոց նկատմամբ բա-
րոյական այնքան լուրջ պարտականու-
թիւններ տանձնած էր Լեւոնի դիր իր
վրայ աւանդով իր կազմած խմբակները
դասերը ունէր. աստիճան իրեն համար թե-
թեւագի բեռեր էին, ինչ որ ծանր կու գար
Պօղոսեանի բաժանումն էր, որովհետեւ
համոզուած էր որ գփուարին էր անոր
պէս սրտակից մը գտնալ, ինչ որ չը
կրցաւ արդէն:

Այս տեսակ մտածումներով տոգոր-
ուած էր երբ յանկարծ Հրանդը յի-
չեց եւ անոր հետ թունդ թղթակցու-
թիւն մը սկսելու գաղափարը ծնաւ
մտքին մէջ:

Այդպէս մտածելուն երկրորդ օրն էր
որ Ալիքսանէն նամակ մը ստացաւ ու
այս վերջինը վահրամին Հրանդի յե-
ղափոխական ասպարէզի մէջ կատարած

դերին դրուատիքը կրէր. վահրամ
ուրախութեամբ էր դիմել ինչ ընել.
անմիջապէս Ալիքսանին պատասխան
մը գրեց, անոր մէջ ներփակելով նոյն-
պէս գաղտնի գեղով գրուած, Հրանդի
յանձնելի նամակ մը, նամակը կարե-
նալ կարգադրու համար Ալիքսանին Հր-
րանդին բացատրելու համար հրա-
հանգը տալով:

Երկու սիրահարներուն համար, ան-
պատմելի երջանկութեան առթիւ մը
եղաւ այսպէս նամակով իրարու հե-
կապուելը. անոնք իրենց զգացողու-
թեան մէջ կարծես աւելի ամուր կեր-
պով իրարու յարեցան:

Երկուքն ալ հայրենասիրական զգա-
ցումի տեսակէտով օրէ օր կուժովնա-
լին. իրենց թղթակցութիւններուն գրե-
թէ ամեն տողի մէջ Հայրենիք եւ Հա-
յաստան կը կարգադրուէր, որուն ըստ-
րուկ վիճակը պատճառ եղած էր որ զիրար
պաշտող այդ թանկագին սիրտերը ի-
րարմէ այնքան հեռու մաշէին:

Եթէ երկարաբանեցէ չգրուանայինք,

կրնայինք անոնց նամակներէն պար-
բերութիւններ մէջ բերել, ուր երկու
սիրահար հայրենասէրներ համեստ
գարձուածքներով իրենց գոյրս բերած
արդիւնքին համեստ համարատուութիւ-
նը կրնէին Երկուքն ալ իրենց համարա-
տուութեան մէջ խիստ բազմակողմանի
չրջահայեցողութեամբ կը վերաբերու-
էին իրարու գաղտնիք հաղորդելու մէջ,
ոչ թէ իրարու վրայ հաւատք չունե-
նալուն համար:

«Վա՛յ ան էրկ մարդուն որ սրտի
մօտիկ րնտրութեամբ մը կապուած է
ամուսին կամ օրիորդի մը հետ եւ ան-
կէց գաղտնի կը պահէ իր սիրտը եւ
գործերը. տեսակ մը թունաւոր կեղծի-
յէ բռնուած, կը մտածէր ինքնիրեն.
կեանքի մէջ երջանկութիւնը կողակից
կամ սրտակիցներու միջեւ իրենց ու-
րախութիւն եւ ցաւերը իրարու հա-
ղորդելու մէջ կը կայանայ»:

Շ. Կաւսարական

(Շարունակելի)

1,000ի չափ հրկիզեալներուն ան-
պատասպար և կարօտ վիճակը գը-
թութիւն և նպաստ խնդրեց :

—Յիւրիպէէ մեզ կը տեղեկաց-
նեն թէ Գաշիւրէի մէջ կազմուած
«Վասպուրականի Որբախնամ Ըն-
կերութեան» ճիւղ մը հաստատ-
ուած է Յիւրիպէէ մէջ ալ , այս
ճիւղը կուզէ իր մասնաճիւղերը
ունենալ Պոլսկարիոյ ուրիշ բա-
ղաքներու մէջ :

Կարծէր որ ամեն ազգային մաս-
նակցի այս բարենպաստակ ձեռ-
նարկը քաջալերուի :

—Օգոստոսի 10ին գիմնադրուող նոր
աւարտած մի օրիորդ Պետրոսեան աղ-
գանունով իր ընկերներով ձիով գնում
է Շուշուց մօտիկ գանաւոյ Սարիբէզ
գիւղն զբօսնելու : Զանապարհին ձին
խրանում է ուղտերից եւ փախչում է
օրիորդին : օրիորդն ուզում է թռչել
ազատուել՝ սակայն ոտը մնում է առ-
պաղակի մէջ : Զին մի վերսից աւելի
քարեքար տալով խեղճ աղջկան , վեր-
ջապէս կանգնում է : Թողնելով օրի-
որդի արիւնշաղախ գիակը : Ասում են
օրիորդը մօտ օրերս էր եկել Շուշի , որ
իր մօրաքրոջը մնաց բարով ասէ , ու-
րովհետեւ սեպտեմբերին գնալու է ե-
րկուրեւր : Կանանց բարձրագոյն
կուսակցութիւնը : Օգոստոս 12ին տեղի
ունեցաւ արտաշար թաղումը : Դադար
ուսերին էին տանում իր բնակարան-
հիւնը :

(Ն.ՈՐ-ԴԱՐ)

ՏՐԷՑՅԻՒՄ ՄԱՀՔԻՒՄ

Բէն մահքէմէի ասքերիյէսի Տը-
րէյֆիւսին ալէյհնտէ օլան շա-
հիտէրի իսթիմա վէ էվրագը միւ-
թալէա իթմիշ , վէ ափօգաթլարըն
միւտաֆաաւընը իշիթսիգտէն սօն-
րա ճօւմաա էրթէսի կիւնիւ մու-
հաքէմէյէ խիթամ վէրմիշ տիր :
Եւզվմի մէզքիւրտէ մահքէմէին գա-
րարը թէֆհիմ օլընաճաղը էվվէլ-
տէն մալիւմ օլմաղլէ , Բէն շէհրի
ֆէվվէլատէ գալապալըզլէ տօլմուշ
օլուպ , գարըշըզլըղա մահէլ վէր-
մէմէք իշիւն շէհրին սօգազլարը
ասքերլէր վէ ժանտարմալսր իլէ
իհաթմէ օլընմըշ ըտը : գառընլար
իշիւն մահքէմէ սալօնընա կիրմէք
հասագ օլուպ , եալընըզ կապէթա
մուխպիլլէրի մէզունտըլար :

Բէյիս սաաթ 4ը 50 տաղըզա
կէշէրէք մահքէմէին գարարընը
զըրաաթ իթտի . 2 րէյէ գարշը 5
րէյէ Տրէյֆիւսին միւհրիմիթիթի-
վէ 10 սէնէ գալէպէնտիթէ ճէզա-
սընա գարար վէրիւմիշ օլտըղընը
թէֆհիմ էլլէտի : Պուէնաաթէ մա-
տամ Տրէյֆիւս պալըտը վէ մահ-
քիւմ վապիթա մարիֆէթի իլէ
մահպիւհանէյէ կէօթիւրիւտիւ :

Անթիսէմիթիլլէր «տիւշիւն» եա-
հուտիլլէր , էօլսիւն խալիլլէր , եա-
շասըն օրտու» նէտալարը իլէ պա-
ղըրմագտա իմիշլէր :

ՄԱՔԵԹՈՆԻՍԱՍ ՍԸՐՊԼԱՐ
ՎԷ ՊՈՒԿԻՍԱՐԼԱՐ

Իւսքիւպ վիւայէթի տախիլին .
տէ Գուճանօգտա Սըրպ վէ Պու-
կար էհալի պէյնիւտէ պիր քիլիսէ
մէսէլէսի թէքէվիւն իթմիթտէ օլ-

տըղը միւսիւլիւ , թիւրք հիւքիւ-
մէթի տախի պու միւնազաալը տէ-
զամ իթտիթմէք վէ պու եօլլէ ի-
քի խրիսթիան միլլէթլէրին խու-
սուճէթիւտէն իսթիֆաաթէ իթմէք
գուրնազլըղընտա պուլընըյօր :

Մէզքիւր քիլիսէ էօթէտէն պէ-
րու Պուկարլարըն միւլքի օլտը-
ղընը թաաթիգ իտէն պիր իրաաթէ
սուտուր իթմիշ իտի : Պիւսիսէլէ
Սըրպ էլլիսիւնին թալէպ ու իտ-
տաաւը իւզէրինէ Սուլթան իքիւ-
ճի պիր իրաաթէ իլէ Սըրպլարը
տախի խօշնուտ իթմէք պէհանէսի
իլէ մէզքիւր քիլիսէնին արսաւըն-
տան պիր գըւմընըն Սըրպլարա
թէքք օլընմաւընը վէ արաաա պիր
Սըրպ քիլիսէսի եաւմագ իշիւն
Պուկարլարըն 1,000 լիւրա վէրմէ-
սինի էմր իտէր , իշպու էմր իւ-
զէրինէ իւսքիւպ վալիսի Հաֆըզ
բաշա մալէթիլնէ խալլը ասքեր ա-
լուպ մահէլի մէզքիւրէ կիթմէքլէ
Սըրպլարըն քիլիսէ թէմէլիլին իթ-
մալարընա նէզարէթ իտէր : Սըրպ
լար քիլիսէնին թէմէլիլին աշմագ
տա իքէն Պուկարլար գալապա-
լըզլէ տմէլէնին իւզէրինէ հաճոււմ
իտուպ Սըրպլար : գաշըրըրլար :
Պիւսիսէլէ Հաֆըզ բաշա տաքերի
իլէ եէթիւմէքլէ ինշտաթմըն տէ-
վամ օլընմաւընա նէզարէթ իտէր-
պու եօլլէ քիլիսէ եաւրըմագտա
տըր : Պու մէսէլէտէն տօլայը Պու-
կար էնաւըրը պէյնիւտէ խըրս ու
հիտաթէթ հիւքմ իթտիկի կիպի
Ուսքիլիսիա գօմիթէսի պու խու-
սուս հազգընտա Սօֆիա հիւքիւ-
մէթիւնին տըզգաթլընը տալէթ էյ-
լէմէքտէ տիր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻՅԷ

Էվվէլքի բազար էրթէսի կիւնիւ
Գարաաաղ Բրէնսի վէ Բրէնսէսի
Սթանպօլտա բուս սէֆաթէթհա-
նէսիին զիյարէթ իթմէլէրինտէ ,
սէֆաթէթհանէնին մալէթ վաւօր-
լարը 21 տէֆա թօք էնտախտի
լէ միսաֆիլլէրի սէլաւալմըշլար
վէ պահրիյէ ասքերլէրինի գար-
յա էնտիլուպ սէֆաթէթհանէնին
էօնիւնտէ տիլմիշլէր :

Սուլթան բուս էլլիսիւնին պու
հարէքէթի քէնտի հուգուղը հիւ-
քիւմարնիսինէ գարշը պիր թէճա-
վիւլ աաա իտէրէք , օնա գարշը
Պապը Ալիյէ բրօթէսթ իթտիթմէք
նիլլէթիւտէ իմիշ :

—Ինկիլթէրա վէ Թրանսպալ
պէյնիւտէ կէրկիւնիք եէնիւտէնարթ
մըշ տըր : Ինկիլթէրաաան 10,000
ասքեր Աֆիլիզալա եօլլանըմագտա
տըր :

Հալանտալըլար ինկիլիզ տէվլէ-
թին Թրանսպալա գարշը պու
գաաաթ իլէրէտիկիւնտէն հիտաթէթ
տուլուպ , միթիւնկէր թէճէմիւ
իթմէքտէ վէ ինկիլիզլէրին մէն-
ֆաաթբէրէստիկիւնէ նէֆրէթ պէ-
յան էլլէմէքտէ տիրլէր : Թրանս-
վաալըն Պօէրլէրի Հալանտալըլարա
միլլէթաաշ աաա օլընմագտա

տըրլար : Յագաթ ինկիլիզլէրին
օ կիպի բաթըրթըլարա գուլազ
վէրմէլէճէքլէրի աշիքեար տըր :
Սուտան մէսէլէսի տահա տիւնքի
իշ տիր :

—«Մէսաթէրի» վէ «Բագէ» նամ
վաւօր շիրքէթլէրի եէնիւտէն իւն
իթմիշլէր տիր քի՝ Ամերիգաաան
թիւրքիյա ալթէթ իտէն էրմէ-
նիլլէր էլլէրինտէ նիլաւը բասա-
բօրթլարը օլմաաղը հալտէ վա-
բօրլարա գապուլ օլընմաաազլար :
Մալիւմ օլտըղը իւզրէ թիւրք գօն-
սօլալարը պիր վազըթտան պէրու
էրմէնիլլէրէ բասաբօրթ վէրմէյօր-
լար , պինապէրին մէսէլէքլէթ ալ-
տէթ իթմէք էն միւլքիւլ պիր մէ-
սէլէ տիր : Յագաթ հէրքիւմ քի
պիր եօլ իլէ պիր բասաբօրթ էլլէ
կէշիթէպիլիլ իսէ մէզքիւր շիր-
քէթլէր պիւլա միւմանէթ վաւօ-
րա գապուլ իտէճէքլէր :

—Բուճանիա զըթաւընտաքի
Տօպրուճաաա գուրուզըզ սէպէ-
պի իլէ քէօլլիլլէրտէ բէք սէֆա-
լէթ հիւքմ իթտիկիւնի Պուզրէշ
կազէթալարը եաղբօրլար : Մէզ-
քիւր էյալէթտէ պուլընա թա-
թարլարըն սէֆալէթի ֆէվվէլատէ
իմիշ . պու ֆագիլլէր պէրկիլլէ-
րինի քէսուպ եէմէք մէճպուր օլ-
մուշար , հէր կիւնքի նաֆագա-
լարը իսէ պիր ազ միսիր ունու
սըճագ սուլա գարըշտըրուպ եէ-
մէքտէ օլմաղլէ , թաաւըն քէֆա-
լէթսիլլիկիւնտէն քիւլիւք շօճուգ-
լարաա էնվաի խաաթալըզլար թա-
րի օլմուշ տըր :

—Միւթէվէֆա Աւտրիա իմ-
բէրաթօրիցաաը Էլիպապէթանըն
վէֆաթը կիւնիւնէ միւթէաաաթիֆ
բազարէրթէսիկիւնիւհէհրիմիլլէր-
լէնկ քիլիսէսինտէ ալիւնը բուհա-
նի իճրա օլընտը . պու միւնաթի-
պէթլէ գօնսուրահանէլլէրին պան-
տէրալարը հարը չէքիլմիշ իտի :

—Յրանսաաա Տրէյֆիւս տալա-
սընըն խիթամ պուլտըղը պու կէ-
շէն ճուււմ էրթէսի կիւնիւ Սըր-
պիաաա տիկէր ճալիպի տըզգաթ
պիր մէնզարէ աշըլմալա պաշլա-
մըշ տըր : Գրալ Միւնա սուի
գաաա իտէն Գընզէվիշին մուհա-
քէմէսի եէվմի մէզքիւրտէ Պէլկ-
րաաաա պաշլաւըշ տըր : Մահքէ-
մէ սալօնը հէր սընըք էհալի իլէ
խընճալընճ տօլմուշ տըր : Միւտ-
տա իւմումիլլին վէ հէյէթի իթ-
հաւիլլէնին իթհաաաթէսի գրաաթ
օլընտը :

Իթհաաաթէսի օգուլտըղընա կէօ-
րէ , միւթէթհիմ ճիւրմիլլի իթի-
րաֆ իթմէքլէ պէրապէր , պաշ-
գալարըն թէշիլլէրի իլէ վէ քէն-
տիսինէ օլան պէօլիւք վաալար
իւզէրինէ մէզքիւր ճիւրմէ միւ-
թէճաաթի օլմուշ . վէ կէօնա թէշ-
վիլ իտէնլէրին պիրիտէ Գարա-
կէօրկէվիլ թապիր օլընըր ըմըշ .
մագսէալէրի իսէ գրալ Միւնը
էօլտիւրմէքտէն մաաաա , Գրալ
Ալէքսանտըր տախի թալթտան
էնտիլուպ , գրալիլլէթի Գարա-
կէօրկէվիլ սիւլալէսինէ իհալէ էյ-

Էմէքտէն իպարէթ իմիշ :
Միւտաա իւմումի իթհաաթէսի
լընան 29 քիլիլլին պէօլիւք ճի-
նալէթտէն տօլայը մահքիւմ օ-
լընմալարըն վէ Գէնզէվիլլին գա-
թիլ թանըմաաընը իտաաա իտ-
իտի :

Մահքէմէ հուլուրընտա Գէնզէ-
վիլ իսթիճվազ օլընտըգտա՝ իթ-
հաաաթէսի օգուլտէն իֆաաթէլլէրի
գաթիլլէն ինքեար իտուպ «պէն
խուսուլթի շախսիյէմ իշիւն պու
ճինալէթէ միւթէճաաթի օլտուլ
քիմսէ պէնի թէշվիլ իթմէթի
պէն քէնտիմ իսթէթիմ վէ եաւ-
տըմ , զիրա պանա հիւքիւմէթ իշ-
լէրանտէ մէմուրիլլէթ վէրմէլլէր
իտի» տէմիշ տիր :

Միւթէթհիլլէրտէն Սիֆօ Լիւ-
կէլիս մէզքիւր կիճէ քէնտիսիլլի
մահպիւհանէտէն ասըշ տը . մէք-
գուլ Շապաղտա միւթէաաթը Ը-
մըշ . հապաաա քէնտիսիլլի ա-
մագտան էվվէլ գէվճէսիլլէ վէ պի-
րաաթիլլէն իքի մէքթուպ հաղուպ
«նէֆսիմէ գաաթ իթմէթիլլէ պիր
սէպէպի ութանտըղըմ տըր , տէ-
միշ , վէ տիկէրի իսէ պէն էօլ-
տիւքտէն սօնրա զէվճէթիլլէ տուլ
գաաթըլարա մախսուս խալլէթ
խանէտէ գալլըրլապիլլէսի տիրա :

—«Միւր» կազէթտէնը հաղաւ-
ղընա պինալէն՝ Սօֆիաաա տախի
անթիսէմիթիլլէր ֆըրգաաը թէշլէր
օլընմըշ վէ իլք կիւնտէ 150 քիլի
իմզալաւըշլար :

Ա Ձ Դ

Սօֆիա քաղաքի վիճակահա-
նութեան չորրորդ կարգի տոմսերն
պիտի քաշուին յառաջիկայ սեպ-
տեմբերի 3/15 նւ 4/16ին : Ուստի գնողը
թող փութան իրենց տոմսերը վի-
րանորոգել , Ս. Գալաթիէլիս :

ՄԵԾ Վ ԻՃԱԿԱՆԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՕՑԻԱԼ ԲԱՆԱԳԻ

ՊՈՒԿԱՐ ԿԱՊԱԿԱՐՈՒԹԵՆԸ ԵՐԱՄԱՍՈՒՐԵԱՒ
Ա. ՊԱՐԳԵՆԻՆ Է 500,000 Ֆ. ՈՍԿ.
50,000 տոմսեր հրապարակ հանուած
են , որոնց 25,000ը պիտի շահին նւ-
տեւալ կերպով , ներկայ տարւոյ՝
Յունիս 9ին 1,500 թիւեր 92,680 ֆր.
Յաւիտ 7 1,500 » 135,180 »
Օգոստ. 4.5 2,000 » 241,780 »
Սեպտ. 3.4 » » 309,080 »
» 23.24 » » 363,250 »
Հոկտ. 13.3նոյ. 16000 » 3389,040 »

ԳԻՆԵՐՆ ԵՆ ՊԱՐԵՆՆԵՐԸ	Կէս	Փառք	Մէկ ութիւք
5	8	4	2
10	16	8	4
20	32	16	8
40	64	32	16
80	128	64	32
160	256	128	64
320	512	256	128
640	1024	512	256
1280	2048	1024	512
2560	4096	2048	1024
5120	8192	4096	2048
10240	16384	8192	4096
20480	32768	16384	8192
40960	65536	32768	16384
81920	131072	65536	32768
163840	262144	131072	65536
327680	524288	262144	131072
655360	1048576	524288	262144
1310720	2097152	1048576	524288
2621440	4194304	2097152	1048576
5242880	8388608	4194304	2097152
10485760	16777216	8388608	4194304
20971520	33554432	16777216	8388608
41943040	67108864	33554432	16777216
83886080	134217728	67108864	33554432
167772160	268435456	134217728	67108864
335544320	536870912	268435456	134217728
671088640	1073741824	536870912	268435456
1342177280	2147483648	1073741824	536870912
2684354560	4294967296	2147483648	1073741824
5368709120	8589934592	4294967296	2147483648
10737418240	17179869184	8589934592	4294967296
21474836480	34359738368	17179869184	8589934592
42949672960	68719476736	34359738368	17179869184
85899345920	137438953472	68719476736	34359738368
171798691840	274877906944	137438953472	68719476736
343597383680	549755813888	274877906944	137438953472
687194767360	1099511627776	549755813888	274877906944
1374389534720	2199023255552	1099511627776	549755813888
2748779069440	4398046511104	2199023255552	1099511627776
5497558138880	8796093022208	4398046511104	2199023255552
10995116277760	17592186044416	8796093022208	4398046511104
21990232555520	35184372088832	17592186044416	8796093022208
43980465111040	70368744177664	35184372088832	17592186044416
87960930222080	140737488355328	70368744177664	35184372088832
175921860444160	281474976710656	140737488355328	70368744177664
351843720888320	562949953421312	281474976710656	140737488355328
703687441776640	1125899906842624	562949953421312	281474976710656
1407374883553280	2251799813685248	1125899906842624	562949953421312
2814749767106560	4503599627370496	2251799813685248	1125899906842624
5629499534213120	9007199254740992	4503599627370496	2251799813685248
11258999068426240	18014398509481984	9007199254740992	4503599627370496
22517998136852480	36028797018963968	18014398509481984	9007199254740992
45035996273704960	72057594037927936	36028797018963968	18014398509481984
90071992547409920	144115188075855872	72057594037927936	36028797018963968
180143985094819840	288230376151711744	144115188075855872	72057594037927936
360287970189639680	576460752303423488	288230376151711744	144115188075855872
720575940379279360	1152921504606846976	576460752303423488	288230376151711744
1441151880758558720	2305843009213693952	1152921504606846976	576460752303423488
2882303761517117440	4611686018427387904	2305843009213693952	1152921504606846976
5764607523034234880	9223372036854775808	4611686018427387904	2305843009213693952
11529215046068469760	18446744073709551616	9223372036854775808	4611686018427387904
23058430092136939520	36893488147419103232	18446744073709551616	9223372036854775808
46116860184273879040	73786976294838206464	36893488147419103232	18446744073709551616
92233720368547758080	147573952589676412928	73786976294838206464	36893488147419103232
184467440737095516160	295147905179352825856	147573952589676412928	73786976294838206464
368934881474191032320	590295810358705651712	295147905179352825856	147573952589676412928
737869762948382064640	1180591620717411303424	590295810358705651712	295147905179352825856
1475739525896764129280	2361183241434822606848	1180591620717411303424	590295810358705651712
2951479051793528258560	4722366482869645213696	2361183241434822606848	1180591620717411303424
5902958103587056517120	9444732965739290427392	4722366482869645213696	2361183241434822606848
11805916207174113034240	18889465931478580854784	9444732965739290427392	4722366482869645213696
23611832414348226068480	37778931862957161709568	18889465931478580854784	9444732965739290427392
47223664828696452136960	75557863725914323419136	37778931862957161709568	18889465931478580854784
94447329657392904273920	151115727451828646838272	75557863725914323419136	37778931862957161709568
188894659314785808547840	302231454903657293676544	151115727451828646838272	75557863725914323419136
377789318629571617095680	604462909807314587353088	302231454903657293676544	151115727451828646838272
755578637259143234191360	1208925819614629174706176	604462909807314587353088	302231454903657293676544
1511157274518286468382720	2417851639229258349412352	1208925819614629174706176	604462909807314587353088
3022314549036572936765440	4835703278458516698824704	2417851639229258349412352	1208925819614629174706176
6044629098073145873530880	9671406556917033397649408	4835703278458516698824704	2417851639229258349412352
12089258196146291747061760	19342813113834066795298816	9671406556917033397649408	4835703278458516698824704
24178516392292583494123520	38685626227668133590597632	19342813113834066795298816	9671406556917033397649408
48357032784585166988247040	77371252455336267181195264	38685626227668133590597632	19342813113834066795298816
96714065569170333976494080	154742504910672534362390528	77371252455336267181195264	38685626227668133590597632
193428131138340667952988160	309485009821345068724781056	154742504910672534362390528	77371252455336267181195264
386856262276681335905976320	618970019642690137449562112	309485009821345068724781056	154742504910672534362390528
773712524553362671811952640	1237940039285380274899124224	618970019642690137449562112	309485009821345068724781056
1547425049106725343623905280	2475880078570760549798248448	1237940039285380274899124224	618970019642690137449562112
3094850098213450687247810560	4951760157141521099596496896	2475880078570760549798248448	1237940039285380274899124224
6189700196426901374495621120	9903520314283042199192993792	4951760157141521099596496896	2475880078570760549798248448
12379400392853802748991242240	19807040628566084398385987584	9903520314283042199192993792	4951760157141521099596496896
24758800785707605497982484480	39614081257132168796771975168	19807040628566084398385987584	9903520314283042199192993792
49517601571415210995964968960	79228162514264337593543950336	39614081257132168796771975168	19807040628566084398385987584
99035203142830421991929937920	158456325028528675187087900672	79228162514264337593543950336	39614081257132168796771975168
198070406285660843983859875840	316912650057057350374175801344	158456325028528675187087900672	79228162514264337593543950336
3169126500570573503741758013440	633825300114114700748351602688	316912650057057350374175801344	158456325028528675187087900672
6338253001141147007483516026880	1267650600228229401496703205376	633825300114114700748351602688	316912650057057350374175801344
12676506002282294014967032053760	2535301200456458802993406410752	1267650600228229401496703205376	633825300114114700748351602688
25353012004564588029934064107520	5070602400912917605986812821504	2535301200456458802993406410752	1267650600228229401496703205376
50706024009129176059868128215040	10141204801825835211973625643008	5070602400912917605986812821504	2535301200456458802993406410752
101412048018258352119736256430080	20282409603651670423947251286016	10141204801825835211973625643008	5070602400912917605986812821504
202824096036516704239472512860160	40564819207303340847894502572032	20282409603651670423947251286016	10141204801825835211973625643008
405648192073033408478945025720320	81129638414606681695789005144064	40564819207303340847894502572032	20282409603651670423947251286016
811296384146066816957890051440640	162259276829213363391578010288128	81129638414606681695789005144064	40564819207303340847894502572032
1622592768292133633915780102881280	324518553658426726783156020576256	162259276829213363391578010288128	81129638414606681695789005144064
3245185536584267267831560205762560	649037107316853453566312041152512	324518553658426726783156020576256	162259276829213363391578010288128
6490371073168534535663120411525120	1298074214633706907132624082305024	649037107316853453566312041152512	324518553658426726783156020576256
12980742146337069071326240823050240	2596148429267413814265248164610048	1298074214633706907132624082305024	649037107316853453566312041152512
25961484292674138142652481646100480	5192296858534827628530496329220096	2596148429267413814265248164610048	1298074214633706907132624082305024
51922968585348276285304963292200960	10384593717069655257060992658440192	5192296858534827628530496329220096	2596148429267413814265248164610048
103845937170696552570609926584401920	20769187434139310514121985316880384	10384593717069655257060992658440192	5192296858534827628530496329220096
207691874341393105141219853168803840	41538374868278621028243970633760768	20769187434139310514121985316880384	10384593717069655257060992658440192
415383748682786210282439706337607680	83076749736557242056487941267521536	41538374868278621028243970633760768	20769187434139310514121985316880384
830767497365572420564879412675215360	166153499473114484112975882535043072	83076749736557242056487941267521536	41538374868278621028243970633760768
1661534994731144841129758825350430720	332306998946228968225951765070086144	166153499473114484112975882535043072	83076749736557242056487941267521536
3323069989462289682259517650700861440	664613997892457936451903530140172288	332306998946228968225951765070086144	166153499473114484112975882535043072
6646139978924579364519035301401722880	1329227995784915872903807060280344576	664613997892457936451903530140172288	332306998946228968225951765070086144
13292279957849158729038070602803445760	2658455991569831745807614120560689152	1329227995784915872903807060280344576	664613997892457936451903530140172288
26584559915698317458076141205606891520	5316911983139663491615228241121378304	2658455991569831745807614120560689152	1329227995784915872903807060280344576
53169119831396634916152282411213783040	10633823966279326983230456482242756608	5316911983139663491615228241121378304	2658455991569831745807614120560689152
106338239662793269832304564822427566080	21267647932558653966460912964485513216		